

אלקיננו ואלקי אבותינו ברכנו בברכה COMPOSE חז"ל WHY DID

In last week's newsletter, we dated the composition of the paragraph: אל-הינו ואל-הי אבותינו ברכנו בברכה המשולשת to the period after סדר רב and before התלמוד. We did not address the question: why at that point in history? If in fact there had been few ברכות כהנים in בבל for a thousand years, what occurred in the seventh or eighth century to spur rabbinic leaders in בבל to compose a paragraph that included ברכת כהנים in תלמוד ירושלמי (Ketuvim Publishers, 2006) provides an answer:

page XIX- The process of moving the halakhic hegemony from the Land of Israel, culminating in the acceptance of Babylonian authority, occurred during the first centuries following the closing of the two Talmuds. Until the end of the amoraic period, as well as at the beginning of that of the saboraim, it was accepted that Eretz Yisroel alone was the source for determining halakha, from which one was not to deviate. The change in attitude towards the status of the Land of Israel and the transfer of hegemony from the Land of Israel to Babylonia took place during the height of the saboraic period and thereafter during the Geonic period.

page XXI-R. Yehudai Gaon, one of the great Babylonian Gaonim, acted to impose the Babylonian Talmud and the practices of Babylonian yeshivot upon all the Jewish people in all its diasporas, and even demanded that the Jews of Eretz Yisroel who maintained the Palestinian tradition, accept upon themselves the traditions of Babylonia. He thought that many of the customs of Eretz Yisroel in his day were "apostate customs" because, in his opinion, the edicts of apostasy imposed by the Byzantine rulers upon the Jews of the Land of Israel caused them to forget the Torah and to accept customs and ways of life which were not based on tradition.

At that point in history, Babylonian Jewry still depended on the Jews of ארץ ישראל for ברכת כהנים. Rabbinic leaders in Babylonia needed to sever this last tie. They did so by creating a substitute, the paragraph: אל-הינו ואל-הי אבותינו ברכנו המשולשת. If we review carefully the sources we have already studied, we will find that the seeds for creating such a substitute were already sown within the תלמוד בבלי.

Let us begin by comparing the approach of the two Talmuds to the issue of a city or a בית הכנסת that consists only of כהנים:

תלמוד ירושלמי, ברכות פרק ה דף ט טור ד /ה"ד-רבי אחא רבי תנחומא בר' חייא בשם ר' שמלאי: עיר שכולה כהנים נושאים את כפיהן. למי הן מברכין? לאחיהן שבצפון, לאחיהם שבדרום, לאחיהם שבמזרח, לאחיהם שבמערב. ומי עונה אחריהן אמר? הנשים והטף.

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לה' עמ' ב'—אמר אדא א"ר שמלאי: בית הכנסת שכולה כהנים, כולן עולין לדוכן. למי מברכין? אמר ר' זירא: לאחיהם שבשדות.

The Jews in ארץ ישראל believed that the ברכת כהנים that they recited fulfilled the obligation to recite ברכת כהנים for all Jews around the world. The Jews in בבל disagreed. They believed that the ברכת כהנים that was recited only fulfilled the obligation to recite ברכת כהנים for those who lived nearby. It appears that at first the Jews in בבל accepted the ruling in the תלמוד ירושלמי and depended on the Jews in ארץ ישראל for ברכת כהנים. Once Rabbinic leaders in בבל decided to exert halakhic hegemony, they needed to sever this last dependency on the Jews in ארץ ישראל. So they created a substitute by composing the paragraph of: אל-הינו וא-להי אבותינו ברכנו המשולשת:

The two versions of the following משנה also support our position:

תלמוד ירושלמי מסכת מגילה פרק ד' דף עד' טור ג' / מ"א'—מעשה ראובן נקרא ולא מיתרגם. מעשה תמר נקרא ומיתרגם, מעשה עגל הראשון נקרא ומיתרגם והשיני נקרא ולא מיתרגם. י"ב— ברכת כהנים ומעשה דוד ואמנון לא ניקרין ולא מיתרגמין. פרק ד' דף עה' טור ג' / ה"א'—ברכות כהנים לא נקראות ולא מיתרגמות; ר' בא בר כהן בעא קומי ר' יוסה מה טעמא? א"ל כה תברכו, לברכה ניתנה, לא ניתנה לקריאה.

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כה' עמ' א'—משנה. מעשה ראובן נקרא ולא מתרגם, מעשה תמר נקרא ומתרגם, מעשה עגל הראשון נקרא ומתרגם, והשיני נקרא ולא מתרגם. ברכת כהנים, מעשה דוד ואמנון – נקראין ולא מתרגמין. גמרא. דף כה עמ' ב'—ברכת כהנים נקראין ולא מתרגמין, מאי טעמא? משום דכתיב (במדבר ו') ישא.

Rabbinic leaders in ארץ ישראל were trying to exert halakhic hegemony by asserting that only a כהן could recite the פסוקים in ברכת כהנים. They issued this ruling knowing full well that in doing so they were eliminating the possibility that Rabbinic leaders in בבל could create a substitute for ברכת כהנים. Not wanting to leave themselves in a position where they could never break their dependency on ארץ ישראל, Rabbinic leaders in בבל interpreted the פסוקים in a manner that left open the door to creating a substitute for ברכת כהנים.

Although Babylonia ceased to be the center of Jewish learning in the eleventh century, the תלמוד בבלי never lost its place as the authoritative source for halakha. That does not minimize the fact that in studying a סוגיא in תלמוד בבלי much can be gained by comparing it to the approach taken by תלמוד ירושלמי.

לעלית נשמת פעסיל בת יחיאל מיכל

SUPPLEMENT

ספירת העומר ברכה FOR THE

We find the following difference in practice between מנהג ארץ ישראל and מנהג בבל concerning ספירת העומר:

ספר החילוקים בין בני מזרח ומערב סימן מד-ארץ מזרח אין סופרין העומר אלא בלילה, ובני ארץ ישראל ביום ובלילה.

This means that in מנהג ארץ ישראל, you recite the ברכה on ספירת העומר whether you count at night or in the day. מנהג בבל represents our practice, to make a ברכה only when counting at night.

The difference of opinion is based on two משניות which appear to contradict each other:

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כ' עמוד ב' – משנה. כל היום כשר לקריאת המגילה ולקריאת ההלל, ולתקיעת שופר, ולנטילת לולב, ולתפלת המוספין, ולמוספין, ולוידוי הפרים, ולוידוי מעשר, ולוידוי יום הכפורים, לסמיכה, לשחיטה, לתנופה, להגשה, לקמיצה, ולהקטרה, למליקה, ולקבלה, ולהזיה, ולהשקיית סוטה, ולעריפת העגלה, ולטהרת המצורע. כל הלילה כשר לקצירת העומר, ולהקטר חלבים ואברים. זה הכלל: דבר שמצותו ביום – כשר כל היום. דבר שמצותו בלילה – כשר כל הלילה.

תלמוד בבלי מסכת מנחות דף עא עמוד א – מתני'. קוצרין בית השלחין שבעמקים, אבל לא גודשין. אנשי יריחו קוצרין ברצון חכמים וגודשין שלא ברצון חכמים, ולא מיחו בידם. קוצר לשחת מאכיל לבהמה; א"ר יהודה: אימת? בזמן שמתחיל עד שלא הביא שלישי: ר"ש אומר: יקצור ויאכיל אף משהביא שלישי. וקוצרין מפני נטיעות, מפני בית האבל, מפני ביטול בית המדרש. לא יעשה אותן כריכות, אבל מניחין צבתים. מצות העומר לבא מן הקמה, לא מצא – יביא מן העמרים. מצותו לבא מן הלח, לא מצא – יביא יבש. מצותו לקצור בלילה, נקצר ביום – כשר. ודוחה את השבת.

ספירת העומר is tied to the time when the grain was cut. The גמרא explains:

תלמוד בבלי מסכת מנחות דף סו עמוד א – רבי שמעון בן אלעזר אומר, כתוב אחד אומר: (דברים ט"ז) ששת ימים תאכל מצות, וכתוב אחד אומר: (שמות י"ב) שבעת ימים מצות תאכלו, הא כיצד? מצה שאי אתה יכול לאוכלה שבעה מן החדש, אתה יכול לאוכלה ששה מן החדש. (ויקרא כ"ג) מיום הביאכם... תספרו – יכול יקצור ויביא ואימתי שירצה יספור? תלמוד לומר: (דברים י"ז/ט"ז) מהחל חרמש תחל לספור. אי מהחל חרמש תחל

לספור, יכול יקצור ויספור ואימתי שירצה יביא? ת"ל: מיום הביאכם. אי מיום הביאכם, יכול יקצור ויספור ויביא ביום? ת"ל: (ויקרא כ"ג) שבע שבתות תמימות תהיינה, אימתי אתה מוצא שבע שבתות תמימות? בזמן שאתה מתחיל לימנות מבערב. יכול יקצור ויביא ויספור בלילה? ת"ל: מיום הביאכם, הא כיצד? קצירה וספירה בלילה והבאה ביום.

The תלמוד בבלי does not follow the משנה in מסכת מגילה because the משנה in רבי אלעזר בר' שמעון expresses the opinion of one individual, מסכת מגילה

תלמוד ירושלמי מסכת מגילה פרק ב דף עג טור ג /ה"ז-הלכה ז'- כל הלילה כשר לספירת העומר א"ר יוחנן דרבי אלעזר בר' שמעון היא דרבי לעזר בי ר' שמעון אמר מהחל לקצור תחל לספור.

It is important to pay close attention to the following words found in the תלמוד בבלי:

אי מיום הביאכם, יכול יקצור ויספור ויביא ביום? ת"ל: (ויקרא כ"ג) שבע שבתות תמימות תהיינה, אימתי אתה מוצא שבע שבתות תמימות? בזמן שאתה מתחיל לימנות מבערב.

The גמרא concludes that counting does not depend on the actual moment when cutting took place. Counting depends on when cutting can take place. The גמרא goes a step further and creates an overriding rule, that we must have שבע שבתות תמימות. A CD-ROM search for the word תמימות in the תלמוד ירושלמי finds that there is no parallel in the תלמוד ירושלמי. In מנהג ארץ ישראל, חז"ל took into consideration the fact that the actual cutting might not have taken place at night but may have occurred the next morning. As a result, the ספירת העומר ברכה may be recited when counting both at night or during the day. It is clear that ארץ ישראל in חז"ל, did not feel that their conduct was governed by the word: תמימות.

That it might be difficult to find crops to reap for the עומר and it may be found in an area that was not close to ירושלים is confirmed by the משנה in מסכת מנחות:

משנה מסכת מנחות פרק י' משנה ב'- מצות העומר לבוא מן הקרוב; לא ביכר הקרוב לירושלים, מביאים אותו מכל מקום. מעשה שבא מגנות צריפין ושתי הלחם מבקעת עין סוכר.

Commentators tell us that the Romans wanted to interfere with Jewish practices. They knew that the Jews depended on מנחת העומר in order to eat from the new crops (חדש). The Romans therefore started a program by which they destroyed the new crops in order to frustrate the bringing of the מנחת העומר.

להבין את התפלה

עומר may therefore be another area where the two Talmuds jostled for halakhic hegemony and chose to interpret or not interpret verses to suit their positions. The עומר like ברכת כהנים was an activity that did not take place in Babylonia. As a result, the עומר was another area in which חז"ל in בבל were dependent on actions that took place in ארץ ישראל. In order for חז"ל to exert Halkhic hegemony and to be independent from ארץ ישראל, they needed to find a basis for their ruling that was not dependent on the עומר. They found that basis in the word: תמימות. As a result, we cannot say that חז"ל in בבל ruled in accordance with a דעת יחיד and against the משנה in מנחות. Instead they divorced the rules of ספירת העומר from קצירה and based their ruling on the word: תמימות. All this was done in order to separate themselves from what was going on in ארץ ישראל.

There was one further reason for חז"ל in בבל to rule in this manner. Professor Mordechai Margulies in his PHD Dissertation at Hebrew University (1938) entitled: *The Differences Between Babylonian and Palestinian Jews*, points to the fact that the Karaites were a strong threat to traditional Judaism at the time of the Gaonim. If חז"ל in בבל followed מנהג ארץ ישראל, they would be following a position that was advocated by the Karaites. Coincidentally, the forerunners of the Karaites, the צדוקים and the ביתוסים, had advocated that the words: מחרת השבת found in connection with ספרת העומר represented the day after שבת, Sunday. In other words, according to the interpretation of the the צדוקים and the ביתוסים, ספירת העומר needed to begin on the first Saturday night after the first day of פסח. We see in the משנה that חז"ל did not hesitate to admit that some of the practices that concerned the bringing of the עומר were performed as a denunciation of this position of the צדוקים and the ביתוסים

משנה מסכת מנחות פרק י' משנה ג'—כיצד היו עושים שלוחי בית דין יוצאים מערב יום טוב ועושים אותו כריכות במחובר לקרקע כדי שיהא נוח לקצור וכל העיירות הסמוכות לשם מתכנסות לשם כדי שיהא נקצר בעסק גדול כיון שחשכה אומר להם בא השמש אומרים הין בא השמש אומרים הין מגל זו אומרים הין מגל זו אומרים הין קופה זו אומרים הין בשבת אומר להם שבת זו אומרים הין שבת זו אומרים הין אקצור והם אומרים לו קצור אקצור והם אומרים לו קצור שלשה פעמים על כל דבר ודבר והם אומרים לו הין הין הין כל כך למה מפני הביתוסים שהיו אומרים אין קצירת העומר במוצאי יום טוב:

It is interesting to note that when we recite ספירת העומר in the בית כנסת on the second night of פסח, we are doing so before the time that the עומר was traditionally cut. That fact plays a large role in whether you use the words: "ב"עומר or "ל"עומר in your ספירה count as you can see below:

ט"ז אורח חיים סימן תפט ס"ק ג-היום יום אח' בעומר. – כן מנהגנו אבל בדברי הר"ן סוף פסחים שמביא ב"י נזכר שם לעומר בלמ"ד ונראה יותר נכון מנהגנו דהא ביום אחד שמנינן בתחלת ליל י"ו הוי פי' במנין ימי העומר אשר יביאו למחר ביום י"ו ובימים אחרים הוי ג"כ שפיר דאמנין יומי דעומר קאי כולם משא"כ אם תאמר לעומר תהיה הכוונה בליל י"ו לעומ' דהיינו למה שכבר הביאו אבל בעומר לא קאי רק על ימי העומר דא"א לפרשו על ההבאה דהבי"ת משמע בתוך משא"כ בלמ"ד אפשר לפרשו על ההבאה כנלע"ד: אין לומר שהיום אלא היום:

ספר החינוך מצוה שו ד"ה ומפני כן-ומפני כן, כי היא כל עיקרן של ישראל ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוינו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחירות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא. וזהו שאנו מונין לעומר, כלומר כך וכך ימים עברו מן המנין, ואין אנו מונין כך וכך ימים יש לנו לזמן, כי כל זה מראה בנו הרצון החזק להגיע אל הזמן, ועל כן לא נרצה להזכיר בתחילת השבוננו ריבוי הימים שיש לנו להגיע לקרבן שתי הלחם של עצרת.

It would appear that the choice of reciting "ב"עומר" or "ל"עומר" depends heavily on whether you connect the timing of ספירת העומר to קצירה or to תמימות.